

На основу члана 70. став 1. тачка 22. Статута општине Сурдулица (“Сл.гл. Града Врања”,бр.7/19, члана 32. .69. и 70. Закона о заштити животне средине („Сл.гл.РС“ бр.135/04 , 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, 43/11-одлука УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др.закон), члана 4. тачка 9. Закона о заштити од нејонизујућих зрачења (“Сл.гл.РС”бр.36/09), члана 5. Одлуке о приступању континуалној контроли и праћењу стања животне средине (мониторинг) на територији општине Сурдулица (“Сл.гл.града Врања бр.5/10), Закона о накнадама за коришћење јавних добара (“Сл.гл.РС”, бр. 95/148), чл.15. Тачка 11. Одлуке о Општинском већу општине Сурдулица (“Сл.гл.града Врања” бр.5/10), члана 2. став 1. тачка 11. Пословника о раду Општинског већа општине Сурдулица (“Сл.гл.Пчињског округа” бр.34/08) Општинско веће општине Сурдулица на седници одржаној дана 20.12.2022.године, доноси

**ПРОГРАМ
КОНТРОЛНОГ МОНИТОРИНГА НИВОА НЕЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА У
ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА ЗА
2023.ГОДИНУ**

ОСНОВЕ ПРОГРАМА

У складу са Законом о заштити од нејонизујућег зрачења (Сл. гл. РС 36/2009), општина Сурдулица обезбеђује контролни мониторинг нивоа нејонизујућег зрачења у животној средини, учествује у изради Програма и обезбеђује финансијска средства за његову реализацију на територији општине Сурдулица.

Општина Сурдулица као јединица локалне самоуправе је субјект система заштите животне средине и у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђује мониторинг.

I.

Реализацијом овог Програма подразумева мерење и прорачун нивоа електромагнетног поља на утврђеним локалитетима у близини извора зрачења. Тиме се надлежним службама омогућује увид у степен угрожености животне средине који је последица нејонизујућих зрачења у домену електричних и магнетских поља ниских фреквенција (до 10 kHz) и домену електромагнетских поља високих фреквенција (10 kHz до 300 GHz).

Испитивање нивоа нејонизујућих зрачења врши се за високофреквентна подручја, која потичу од извора нејонизујућих зрачења – радио базних станица мобилне телефоније у зонама повећане осетљивости. Зоне повећане осетљивости подразумевају подручја стамбених зона у којима се особе могу задржавати и 24 сата дневно: школе, домови, предшколске установе, породилишта, болнице, туристички објекти, дечија

игралишта и површине неизграђених парцела намењених према урбанистичком плану за поменуте намене.

Савремени начин живота немогуће је замислити без уређаја који са једне стране олакшавају живот, а са друге представљају изворе нејонизујућих зрачења. Технолошки развој је донео велики број вештачких извора електромагнетног зрачења и утицао на опште повећање његовог нивоа. Радио базне станице мобилних и фиксних бежичних комуникација по својој функцији су примопредајни системи, који врше повезивање радио базне станице са осталим деловима мобилне електронско комуникационе мреже. Радио базне станице мобилних и фиксних бежичних комуникација емитују узак сноп радиофреквенцијског зрачења и сматрају се изворима нејонизујућих зрачења. Употреба све већег броја оваквих уређаја доприноси све вишем нивоу амбијенталне изложености људске популације појединим деловима електромагнетног спектра.

GSM системи (Global System for Mobile) функционишу на фреквенцијама 900MHz, 1800MHz, UMTS систем (Univerzal Mobile Telecommunications System – познат као 3G) функционише на 2100MHz, док све заступљенији у новије време LTE систем ради на фреквенцијама 1800MHz.

Емитована електромагнетна енергија може изазвати нежељене ефекте на жива бића и животну средину. Због тога је потребно вршити надзор над емитованим зрачењем, како би се оно одржавало на прихватљивом нивоу.

Најпотпунији увид у изложеност становништва електромагнетном зрачењу могуће је остварити на основу мерења и прорачуна нивоа електромагнетног поља на утврђеним локалитетима у близини извора зрачења, као и поређењем добијених резултата испитивања нивоа нејонизујућих зрачења са важећим прописима.

II

ЦИЉ ПРОГРАМА

Примарни циљ Програма контролног мониторинга нивоа нејонизујућих зрачења је утврђивање реалног стања нивоа електромагнетног зрачења – одређивање вредности јачине електричног поља $E(V/m)$ и просторне расподеле емитоване електромагнетске енергије пореклом од радио – базних станица мобилне телефоније, као и квантитативно приказивање утицаја постојећег нивоа зрачења на окружење и људску популацију, поређењем добијених резултата са важећим прописима у домену заштите људства и животне средине од нејонизујућих зрачења.

На основу резултата мерења и оцене степена изложености становништва електромагнетним зрачењима у зонама повећане осетљивости, извршиће се процена ризика од штетног утицаја зрачења и дефинисати предлог мера за смањење нивоа електромагнетних зрачења.

III

САДРЖАЈ МОНИТОРИНГА

Испитивање нивоа нејонизујућих зрачења врши се мерењем и/или прорачуном нивоа електромагнетног поља у животној средини применом важећих домаћих или међународних стандарда.

На основу мерења електромагнетног зрачења, могуће је утврђивање реалног стања нивоа електромагнетског зрачења – одређивањем вредности јачине електричног поља $E(V/m)$, просторне расподеле временски променљивог електромагнетног поља, односно емитоване електромагнетне енергије и референтног граничног ниво излагања становништва електричним, магнетским и електромагнетским пољима различите фреквенције, које прописује Правилник о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Службени гласник РС“, бр. 104/09).

Поређењем добијених резултата са важећим прописима у домену заштите људске популације и животне средине од нејонизујућих зрачења, могуће је квантитативно изразити утицај постојећег нивоа зрачења на окружење и људе који у њему бораве. Сва мерења и тумачење добијених резултата потребно је урадити у складу са горе наведеним Правилником. Извештај мерења нивоа зрачења електромагнетног поља потребно је да садржи информацију да ли је око испитиваног извора нејонизујућих зрачења успостављена контролисана зона и обезбеђена забрана приступа општој људској популацији.

МЕРНИ ЛОКАЛИТЕТИ

Програмом контролног мониторинга нивоа нејонизујућих зрачења на територији општине Сурдулица у 2023. години, предвиђено је да у оквиру мерних локалитета избор мерних тачака буде вршен тако да омогући најбољу оцену нивоа електромагнетног зрачења, као и утицај на становништво и животну средину.

Изабраним мерним тачкама неопходно је обухватити подручја стамбених зона у којима се особе могу задржавати и 24 сата дневно, као и школе, домове, предшколске и школске установе, породилишта, болнице, туристичке објекти, дечија игралишта и др.

Програм контролног мониторинга нивоа нејонизујућих зрачења на територији општине Сурдулица у 2023. години, обухвата следеће мерне локалитете:

Мерни локалитет	Локације радио – базне станице мобилне телефоније
1.	Телеком Србија- РБС- Сурдулица – центар на кп бр.1073 ко Сурдулица ,зграда комитета
2.	По овлашћењу VIP мобиле д.о.о. Београд-РБС-Сурдулица-центар на кп бр.1073 ко Сурдулица ,зграда комитета
3.	Телеком Србија-РБЦ-Сурдулица-Управна зграда “ХЕ Ђердап” на кп бр.566/1 ко Сурдулица

Мерне тачке у оквиру сваког локалитета одредиће овлашћена организација за спровођење мониторинга уз консултације са Службом за заштиту животне средине општине Сурдулица

IV

ФАЗЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Реализација Програма контролног мониторинг а нивоа нејонизујућег зрачења на територији општине Сурдулица за 2023. годину, обухвата три фазе:

I фаза – Доношење Програма контролног мониторинг а нивоа нејонизујућег зрачења на територији општине Сурдулица за 2023. годину, од стране Општинског већа општине Сурдулица;

II фаза – Избор овлашћене стручне организације за реализацију Програма и потписивање уговора.

III фаза - Реализација Програма од стране изабране овлашћене стручне организације

V

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Програма контролног мониторинга нивоа нејонизујућег зрачења на територији општине Сурдулица за 2023. годину, финансираће се из средстава предвиђених Програмом коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине општине Сурдулица који се доноси посебно за сваку годину .

VI

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Програм ступа на снагу даном доношења а објавиће се у „Службеном гласнику Града Врања“.

ОПШТИНСКО ВЕЋЕ ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Број: 501- 47/22-03
у Сурдулици, дана 20.12.2022.год.

ПРЕДСЕДНИЦА
Александра Поповић

